

gebouw van de groenten- en vruchten-veiling (thans gebruikt voor bloemen- en plantenveiling) en werd later bestemd voor het houden der kaasmarkt. Een volgende verbetering was het bouwen van het hoofdbureau van politie in de plaats van een aantal bouwvallige huisjes en het bouwen van een nieuw schoolgebouw in de plaats van een oud aan de Waterstraat. Verleden jaar is begonnen met de uitvoering van het groote plan: een verkeersweg van het Vredenburg, dwars door wijk C met aansluiting aan het reeds tot stand gekomen gedeelte van dien weg in het plan „Pijlsweerd” naar den Amsterdamschen straatweg.

Dit plan en de uitvoering daarvan, waarvoor een zeer groot gedeelte der voormalige wijk C ten offer valt, beantwoordt in even ruime mate aan de wenschen van de in 1867 benoemde commissie, als het haar plan in grootschheid overtreft.

(Nadruk verboden).

K.

HET NIEUWS VAN DE UTRECHTSCH E REGEERINGS- COLLEGES IN DE 17de EEUW. II.

Omstreeks dertig jaar na de vroedschap schijnt ook de Utrechtsche kerkeraad het toen meest moderne middel, de nieuwstijding en de courant, aanvaard te hebben, om over de elders voorgevallen gebeurtenissen te worden ingelicht. Behalve „papier, pennen, schrijfboecken” heeft de boekverkooper Herman Ribbius, een predikantszoon, en na diens verscheiden zijn zoon Johannes achtereenvolgens in de jaren 1664—1666 en 1666—1672 voor stadsrekening „nouvelles etc.” in „den Domskerckencamer” geleverd. Volgens de „acquitten”, die van de jaren 1669—1672 bewaard gebleven zijn, bestond die levering uit meerdere exemplaren van enkele vlugschriften, die voornamelijk op den staatkundigen toestand van Europa betrekking hebben. Behalve „eenige extra ordinaire couranten” werden bovendien „2 Haerlemsche couranten en Posttijdingen” geregeld in de consistoriekamer bezorgd, die met inbegrip van het bezorgloon een jaarlijksche uitgaaf van fl. 11.— gezamenlijk (een stuiver per nummer) vorderden.

De kerkeraad achtte dus de Haarlemsche courant, in 1656 door Abraham Casteleyn opgericht, en de Haagsche posttijdingen, sedert 1666 door Adriaan Vlack uitgegeven, de voor hun doel meeste geschikte weekbladen van hun tijd.

Na 1672 schijnt voor den kerkeraad en na 1683 voor de vroedschap geen geregelden aankoop van elders verschijnende couranten meer te hebben plaats gehad, want ze worden sinds dien door den kameraar niet meer bijzonderlijk in zijne rekeningen genoemd. Mogelijk hield de sedert 1674 tweemaal per week (Maandag en Vrijdag) door Broer Appelaer uitgegeven Utrechtsche courant de Utrechtenaren voldoende op de hoogte en was de courant in het

algemeen reeds zoo populair geworden, dat ze door vooraanstaande personen rechtstreeks werd verlangd, om regelmatig en tijdig over het Europeesch gebeuren te worden ingelicht.

Over het door het Utrechtsche Statencollege begeerde nieuws valt eveneens weinig van beteekenis te zeggen. De rekeningen aan het gewestelijk bestuur zijn niet bewaard gebleven. Alleen blijkt uit het register van acten en commissien (dl. XXXVI, bl. 176), dat meer werd aangekocht, dan wel nuttig en noodig was. Den 16den Januari 1667 ordonneerden de gedeputeerden „Joan Ribbius boeckvercoper, dat hij voortaan ter secretarije . . . alleenlijck sal hebben te leveren vier weeckelijcx couranten. Interdicerende den selve eenige vordere couranten, boecken ofte blauwe boeckjens . . . buyten express schriftelijck billet . . . te leveren ofte dat contrarie doende deselve in sijne declaratie sullen worden geroeyeert . . .”

Dat het provinciaal bestuur ook nog vele jaren aandacht bleef schenken aan de berichtgeving van elders verschijnende couranten, bewijst de resolutie van den 7den September 1699 (dl. XLV, bl. 107), waarbij de gedeputeerden hadden „goed gevonden en verstaen den soon van den overleden courantier Broer Appelaer [† 1690], met name Frederick Appelaer te authoriseren . . . om alle de couranten aen haer ed. mo. camer, ende leden vande regeringe, daar sulcx gewoon is te geschieden, te leveren”. Bij deze resolutie sluit die van den 27sten Mei 1718 (dl. LVII, bl. 109) aan, waaruit blijkt „dat door doode van Willemijna Appelaer ende absentie van Frederick Appelaer, die sigh in Indien ophoud, de leverantie der couranten was comen te vaceren”. Na deliberatie werd toen „goed gevonden ende verstaen met gedachte leverantie . . . te beneficiëren . . . Thomas Appels, borger ende boeckvercoper der stad Utrecht”.

Bijzonderheden over de richting der belangstelling bieden deze resoluties niet. Aangenomen mag echter wel worden, dat de blauwboekjes (vlugschriften, die meestal in een omslag van blauw olifantpapier waren geplakt), evenals over het algemeen de couranten moesten inlichten over elders voorgevallen gebeurtenissen, met welker mogelijke gevolgen ook in Utrecht rekening moest worden gehouden.

E.

UTRECHTSCH E OVERLEVERINGEN.

XIV. De spinnen van St. Aubin (Quatremère d'Isjonval).

In 1786 was een Franschman, die zich Mr. de St. Aubin noemde, in de Republiek gekomen en door den Chevalier Bourgoiin, die aan het Fransche gezantschap te 's Gravenhage verbonden was, voortgeholpen. Zijn doel was, naar hij verklaarde, zuiver wetenschappelijk: het was hem te doen om zijne uitvinding van een werk-